

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2023/1180

Vår ref
23/1149-

Dato
20. mars 2023

Dokument 8:153 S (2022-2023) – representantforslag om å etablere et utbyggingsselskap for sykehus

Jeg viser til brev fra Stortinget av 9. mars 2023 vedlagt Dokument 8:153 S (2022-2023) med følgende representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold og Sylvi Listhaug om å etablere et utbyggingsselskap for sykehus:

«Stortinget ber regjeringen etablere et eget utbyggingsselskap med ansvar for investeringer i, utbygging, drift og vedlikehold av sykehus etter modell av Nye Veier AS.».

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at det har vært, og er, høy investeringsaktivitet i sykehusene. Det framgår av Prop. 1 S (2022-2023) at det for tiden pågår en omfattende fornyelse av sykehusenes bygningsmasse i hele landet. I 2023 er det til sammen 21 store sykehusutbygginger som får lån over statsbudsjettet. I tillegg er det en rekke mindre prosjekter som helseforetakene gjennomfører uten lån fra staten. Denne satsingen på sykehusbygg har vært mulig som følge av at helseforetakene har hatt kontroll på økonomien og at det har vært vekst i de årlige budsjettene til sykehusene.

I representantforslaget hevdes det at det er den valgte styringsmodellen som gjør at flere sykehusprosjekter står i fare. Når foretakene har valgt å skyve på planlagte prosjekter begrunnes dette imidlertid med kostnadsbildet. Utfordringene vi nå står overfor med krig og energikrise i Europa og høy prisvekst, rammer alle statlige sektorer og må finne sin løsning innenfor en ansvarlig økonomisk politikk. Det er med andre ord ikke styringsmodellen som har medført en utsettelse av investeringsprosjekter, men de spesielle økonomiske rammebetingelse en situasjon med høy prisvekst har gitt.

Som følge av den sterke prisveksten har budsjettsituasjonen i 2023 vært mer uforutsigbar for sykehusene enn hva som har vært vanlig. Regjeringen møter situasjonen og har varslet at vi vil foreslå å justere 2023-budsjettet med nye anslag for pris- og lønnsvekst. I tillegg har vi varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 2,5 mrd. kroner til sykehusene slik at sykehusene settes bedre i stand til å prioritere psykisk helsevern og rask tilgang til helsehjelp. Med denne økningen vil sykehusene også kunne gjennomføre nødvendige investeringer i kompetanse, bygg, IKT og medisinsk utstyr. Begge endringene vil bli foreslått i revidert nasjonalbudsjett. I foretaksmøtet 17. februar 2023 ba jeg de regionale helseforetakene vurdere hvordan de best mulig kan ta hensyn til vårt varslede forslag om økte bevilgninger i videre drift og planlegging.

Å skille drift og investeringer i helseforetakene vil ha store økonomiske og administrative konsekvenser. Det er stor forskjell på å bygge og vedlikeholde sykehusbygg og å bygge og vedlikeholde veier. Å skille drift og investeringer vil i seg selv ikke gi mer penger til verken sykehusdrift eller nye sykehusbygg. I dag inngår midler til å dekke kapitalkostnader i helseforetakenes bevilgninger. Et skille vil i utgangspunktet innebære at det trekkes midler ut av rammene til helseforetakene som settes på en egen post på statsbudsjettet, og at det skjer en nasjonal prioritering av nye sykehusbygg innenfor de rammene som stilles til disposisjon. Det innebærer at prioriteringene vil skje uavhengig av driften lokalt og utenfor dagens modell med regional prioritering og forankring av prosjektene.

Eiendomsforvaltningen i helseforetakene var ett av temaene i NOU 2016: 25 *Organisering og styring av spesialisthelsetjenesten* (Kvinnslandutvalget). Et flertall i utvalget mente at det både var praktiske og prinsipielle hensyn som tilsa at det ikke burde gjennomføres en så omfattende endring som det å etablere et eget nasjonalt eiendomsforvaltningsselskap.

Jeg vil vise til at det ble satt ned et offentlig utvalg 4. februar 2022, som blant annet skulle vurdere erfaringen med dagens styring og organisering av sykehusene og helseforetaksmodellen, samt foreslå tiltak og endringer i styringen av sykehusene som kan bidra til effektiv ressursutnyttelse og spesialisthelsetjenester av god kvalitet. Det framgår av mandatet til Sykehusutvalget at utvalget også skal «vurdere ordningen for finansiering av sykehusbygg». Utgangspunktet for mandatet er at forslag til endring og tiltak forutsettes å være innenfor rammen av helseforetaksmodellen. Sykehusutvalget skal legge fram sin tilråding innen 31. mars 2023. Denne vil på vanlig måte bli sendt på høring i tre måneder. Regjeringens forslag til oppfølging av sykehusutvalget vil bli lagt fram for Stortinget i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.

Med hilsen

Ingvild Kjerkol